

PL

PL

PL



Bruksela, dnia 14.2.2011 r.

Wytyczne¹

Zastosowanie rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania do nawozów i podłoży uprawnych

1. WPROWADZENIE

Celem niniejszego dokumentu jest zapewnienie „przyjaznych użytkownikowi” wytycznych na temat zastosowania rozporządzenia (WE) nr 764/2008² („rozporządzenie w sprawie wzajemnego uznawania” lub „rozporządzenie”) do nawozów i podłoży uprawnych. Zostanie on uaktualniony w celu odzwierciedlenia doświadczeń państw członkowskich, organów i przedsiębiorstw oraz informacji przekazanych przez te podmioty.

Produkty, których niniejszy dokument w szczególności dotyczy, obejmują:

- Nawozy, tj. substancje, które dostarczają roślinnych składników pokarmowych lub poprawiają żyzność gleby, inne niż „nawozy WE”³.
- Podłoża uprawne, tj. materiały inne niż gleba *in situ*, w których uprawiane są rośliny.

2. RAMY PRAWNE DOTYCZĄCE NAWOZÓW I PODŁÓŻ UPRAWNYCH

Zgodnie z prawem UE, nawozy są tylko częściowo zharmonizowane. Rozporządzenie (WE) Nr 2003/2003⁴ wprowadziło wymagania techniczne oraz dotyczące etykietowania dla „nawozów WE”, tj. tych nawozów nieorganicznych, które odpowiadają oznaczeniom typów

¹ Niniejszy dokument nie jest prawnie wiążący. Komisja Europejska ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie ponoszą odpowiedzialności za sposób wykorzystania informacji zawartych w niniejszej publikacji ani za jakiegokolwiek błędy, które mogą w niej wystąpić pomimo starannego przygotowania i sprawdzenia. Niniejsze wytyczne nie powinny stanowić przeszkody dla dalszej harmonizacji przepisów technicznych w stosownych przypadkach mającej na celu usprawnienie funkcjonowania rynku wewnętrznego. Niniejsze wytyczne niekoniecznie muszą odzwierciedlać poglądy lub stanowisko Komisji Europejskiej. Ostateczna odpowiedzialność za interpretację prawa UE spoczywa na Europejskim Trybunale Sprawiedliwości.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 764/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające procedury dotyczące stosowania niektórych krajowych przepisów technicznych do produktów wprowadzonych legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim oraz uchylające decyzję nr 3052/95/WE, Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 21.

³ Wymienione w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 2003/2003; Dz.U. L 304 z 21.11.2003, s. 1.

⁴ Patrz przypis 3.

nawozów określonych w rozporządzeniu. Te nawozy WE mogą być przedmiotem swobodnego obrotu w obrębie rynku wewnętrznego. Rozporządzenie to nie stanowi jednak przeszkody w dodatkowym wprowadzaniu do obrotu przez państwa członkowskie nawozów krajowych, tj. produktów nieoznakowanych jako „nawozy WE”, ale produkowanych według przepisów krajowych. Mimo że owe przepisy nie muszą być zgodne ze szczegółowym prawodawstwem UE dotyczącym nawozów, podstawowe zasady Traktatu UE powinny być przestrzegane, a szczególnie zasada swobodnego przepływu towarów (art. 34-36 TFUE). Rozporządzenie (WE) nr 764/2008 („rozporządzenie”) zostało przyjęte w celu zapewnienia pełnego funkcjonowania zasady wzajemnego uznawania, zmniejszając przez to różnice między przepisami krajowymi w obszarze nieobjętym harmonizacją. Podłoża uprawne nie są objęte przez żaden akt prawny UE (poza tym związanym z oficjalnym oznakowaniem ekologicznym Unii Europejskiej⁵, który jest dobrowolnym programem mającym na celu zachęcanie przedsiębiorstw do obrotu produktami i świadczenia usług wywierających mniejszy wpływ na środowisko naturalne).

3. ROZPORZĄDZENIE O WZAJEMNYM UZNAWANIU (WE) NR 764/2008

Rozporządzenie ma zastosowanie do decyzji administracyjnych skierowanych do podmiotów gospodarczych na podstawie przepisu technicznego w odniesieniu do jakichkolwiek niezharmonizowanych produktów wprowadzanych legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim, w przypadku gdy decyzja taka będzie miała jeden z następujących bezpośrednich lub pośrednich skutków: zakaz wprowadzania do obrotu, modyfikację, przeprowadzenie dodatkowych badań lub wycofanie produktu z obrotu (art. 2 ust. 1). Każdy organ mający zamiar podjąć taką decyzję musi spełnić wymogi proceduralne określone w rozporządzeniu.

Rozporządzenie będzie miało zastosowanie w przypadku spełnienia wszystkich następujących warunków:

3.1. (Planowana) decyzja administracyjna musi dotyczyć produktu wprowadzonego legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim

Zasada wzajemnego uznawania ma zastosowanie w przypadku, gdy produkt wprowadzony legalnie do obrotu w jednym państwie członkowskim, bez względu na pochodzenie (UE lub przywóz z państw trzecich), wprowadza się do obrotu w innym państwie członkowskim. Zgodnie z tą zasadą państwo członkowskie nie może zasadniczo zakazać sprzedaży na swoim terytorium produktów, które zostały wprowadzone legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim, nawet jeżeli te produkty zostały wytworzone zgodnie z innymi przepisami technicznymi. Rozporządzenie reguluje zarówno rzeczywiste, jak i potencjalne przypadki odmowy wzajemnego uznania. Każde państwo członkowskie mające zamiar zakazać dostępu do swojego rynku powinno zatem stosować się do procedury określonej w art. 6.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Tekst mający znaczenie dla EOG) Dz.U. L 27 z 30.1.2010, s. 1-19.

3.2. (Planowana) decyzja administracyjna musi dotyczyć produktu niepodlegającego zharmonizowanemu prawu UE

Rozporządzenie funkcjonuje w obszarze niezharmonizowanym w odniesieniu do produktów, w przypadku których brak jest harmonizacji przepisów na szczeblu UE lub w odniesieniu do ich aspektów nieobjętych częściową harmonizacją.

3.3. (Planowana) decyzja administracyjna musi być skierowana do podmiotu gospodarczego

Zakres zastosowania rozporządzenia nie obejmuje żadnej ograniczającej decyzji podjętej przez organ krajowy i skierowanej do jakiegokolwiek osoby fizycznej lub prawnej niebędącej podmiotem gospodarczym.

3.4. (Planowana) decyzja administracyjna musi się opierać na przepisie technicznym

Zgodnie art. 2 ust. 2 rozporządzenia przepis techniczny oznacza dowolny przepis ustawy, rozporządzenia lub inny przepis administracyjny państwa członkowskiego, niezharmonizowany na poziomie UE:

1) który zakazuje wprowadzania do obrotu na jego terytorium produktu lub typu produktu wprowadzonego legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim lub z którym zgodność jest obowiązkowa, w przypadku gdy produkt jest wprowadzany do obrotu na terytorium państwa członkowskiego, w którym podejmuje się decyzję administracyjną lub w którym taka decyzja ma zostać podjęta; oraz

2) który określa wymagane cechy danego produktu lub typu produktu, takie jak poziom jakości, właściwości użytkowe lub bezpieczeństwo lub rozmiar, w tym wymagania dotyczące nazwy, pod jaką jest sprzedawany, terminologii, symboli, badań i metod badania, opakowania, oznakowania lub etykietowania; lub

3) który określa inne wymagania dotyczące produktu lub typu produktu służące ochronie konsumentów lub środowiska i wpływające na cykl życia produktu po wprowadzeniu go do obrotu, takie jak warunki użytkowania, recykling, ponowne użycie lub usuwanie, w przypadku gdy takie warunki mogą mieć istotny wpływ na skład, charakter lub wprowadzenie produktu lub typu produktu do obrotu.

3.5. (Planowana) decyzja administracyjna musi mieć jeden z przedstawionych poniżej bezpośrednich lub pośrednich skutków:

- (a) zakaz wprowadzania do obrotu danego produktu lub typu produktu;
- (b) modyfikacja lub przeprowadzenie dodatkowych badań tego produktu lub typu produktu, zanim będzie on mógł zostać wprowadzony do obrotu lub utrzymany na rynku;
- (c) wycofanie tego produktu lub typu produktu z rynku.

Każda taka (planowana) decyzja administracyjna musi zostać podjęta zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia.

4. ZASTOSOWANIE ROZPORZĄDZENIA W SPRAWIE WZAJEMNEGO UZNAWANIA DO NAWOZÓW I PODŁÓŻ UPRAWNYCH

Rozporządzenie w sprawie wzajemnego uznawania powinno mieć zastosowanie do nawozów i podłóż uprawnych tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie warunki określone w pkt. 4.1 do 4.4:

4.1. (Planowana) decyzja administracyjna musi dotyczyć nawozów i/lub podłóż uprawnych wprowadzonych legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim

Rozporządzenie powinno mieć zastosowanie wyłącznie do „krajowych” nawozów i podłóż uprawnych wprowadzonych legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim (art. 2 ust. 1). Oznacza to, że nawozy lub podłoża uprawne, które nie zostały wcześniej wprowadzone do obrotu na terytorium UE, nie są objęte zakresem zastosowania rozporządzenia. W przypadku nawozów lub podłóż uprawnych, o których mowa powyżej, konieczne będzie zastosowanie się do wszystkich przepisów technicznych obowiązujących w państwie członkowskim, w którym są one po raz pierwszy wprowadzane do obrotu na terytorium UE.

4.2. (Planowana) decyzja administracyjna musi być skierowana do podmiotu gospodarczego

Zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenie ma zastosowanie do decyzji administracyjnych skierowanych do podmiotów gospodarczych, podjętych lub planowanych na podstawie „przepisu technicznego”, w odniesieniu do nawozów i podłóż uprawnych wprowadzanych legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim, w przypadku gdy decyzja taka będzie miała jeden z następujących bezpośrednich lub pośrednich skutków: zakaz wprowadzania do obrotu, modyfikację, przeprowadzenie dodatkowych badań lub wycofanie tych produktów, jak określono w pkt. 4.1.

Podmiot gospodarczy jest przede wszystkim osobą zatrudnioną w łańcuchu dostaw przedmiotowego produktu, od producenta/importera do detalisty. Użytkownicy końcowi, a nawet profesjonalni użytkownicy, prowadzący uprawę lub hodujący zwierzęta, nie wchodzą w zakres stosowania rozporządzenia o wzajemnym uznawaniu.

Zatem – nie naruszając przepisów art. 36 TFUE – zakres zastosowania rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania nie obejmuje żadnej ograniczającej decyzji podjętej przez właściwe organy i skierowanej do osoby fizycznej lub prawnej niebędącej podmiotem gospodarczym.

4.3. (Planowana) decyzja administracyjna musi się opierać na przepisie technicznym

4.3.1. Pojęcie „przepisu technicznego”

Rozporządzenie w sprawie wzajemnego uznawania ma zastosowanie do (planowanych) decyzji administracyjnych podejmowanych na podstawie „przepisu technicznego” (art. 2 ust. 2).

W odniesieniu do nawozów i podłóż uprawnych oznacza dowolny przepis ustawy, rozporządzenia lub inny przepis administracyjny państwa członkowskiego:

- (a) który na terytorium państwa członkowskiego, w którym podejmuje się decyzję administracyjną lub w którym taka decyzja ma zostać podjęta, zakazuje wprowadzania do obrotu jakichkolwiek „krajowych” nawozów i podłoży uprawnych wprowadzonych legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim lub z którym zgodność jest obowiązkowa, w przypadku gdy nawozy lub podłoża uprawne są wprowadzane do obrotu na terytorium tego państwa członkowskiego;
- (b) i który określa jedną z poniższych kwestii:
- wymagane cechy danego nawozu lub podłoża uprawnego bądź ich typu, takie jak poziom jakości, właściwości użytkowe lub bezpieczeństwo lub rozmiar, w tym wymagania dotyczące nazwy, pod jaką są sprzedawane, terminologii, symboli, badań i metod badania, opakowania, oznakowania lub etykietowania; lub
 - inne wymagania dotyczące danego nawozu lub podłoża uprawnego bądź ich typu służące ochronie konsumentów lub środowiska i wpływające na jej cykl życia po wprowadzeniu jej do obrotu, takie jak warunki użytkowania, recykling, ponowne użycie lub usuwanie, w przypadku gdy takie warunki mogą mieć istotny wpływ na skład, charakter lub wprowadzenie do obrotu nawozu lub podłoża uprawnego.

4.3.2. *Procedury uprzedniego wydawania zezwoleń*

Prawo unijne zasadniczo nie stoi na przeszkodzie państwom członkowskim w ustanawianiu właściwych środków, w momencie gdy zachodzi potrzeba kontrolowania i/lub ograniczenia wprowadzania na rynek „krajowych” nawozów lub podłoży uprawnych ze względu na zdrowie publiczne czy też ochronę środowiska naturalnego. Państwa członkowskie zazwyczaj ustanawiają takie środki poprzez procedury uprzedniego zezwolenia, zgodnie z którymi właściwy organ poszczególnego państwa członkowskiego powinien udzielić formalnego zezwolenia w odpowiedzi na wniosek zanim produkt będzie mógł zostać wprowadzony na rynek tegoż państwa.

Europejski Trybunał Sprawiedliwości wielokrotnie orzekał⁶, że wszelkie przepisy krajowe, które uzależniają wprowadzenie produktów do obrotu od procedury uprzedniego wydawania zezwoleń, ograniczają swobodny przepływ towarów. Niemniej jednak takie procedury mogą być uzasadnione, jeżeli celem przepisów krajowych jest interes publiczny uznany przez prawo UE i są one zgodne z zasadą proporcjonalności. (motyw 11 rozporządzenia).

Trybunał Sprawiedliwości określił szereg warunków, na których procedura uprzedniego wydawania zezwoleń może być uzasadniona:

- musi się ona opierać na obiektywnych, niedyskryminujących kryteriach znanych z góry zainteresowanym przedsiębiorstwom po to, by ograniczyć korzystanie przez

⁶ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 stycznia 2002 r., Canal Satélite Digital SL, sprawa C-390/99, pkt 43; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2005 r., Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Portugalskiej, sprawa C-432/03, pkt 52; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 lipca 2004 r., Nicolas Schroeber, C-443/02, pkt 49-50.

krajowe organy z uprawnień dyskrecyjnych, aby nie były one sprawowane w sposób arbitralny;

- nie powinna stanowić powtórzenia kontroli już przeprowadzonych w ramach innych procedur w tym samym lub w innym państwie członkowskim;
- uprzednie wydawanie zezwoleń będzie niezbędne tylko w sytuacjach, w których uważa się, że kolejna kontrola została przeprowadzona za późno, aby mogła być rzeczywiście skuteczna i aby umożliwić osiągnięcie wyznaczonego celu;
- w odniesieniu do kosztów i czasu trwania związanych z procedurą nie powinna ona zniechęcać zainteresowanych podmiotów do realizacji ich planów biznesowych.

4.3.3. *Czy uprzednie wydawanie zezwoleń jest przepisem technicznym?*

Obowiązek złożenia wniosku o wydanie uprzedniej zgody na wprowadzenie do obrotu nawozów i podłoży uprawnych w państwie członkowskim nie wchodzi w zakres zastosowania rozporządzenia (motyw 12 rozporządzenia). Taki obowiązek nie stanowi sam w sobie przepisu technicznego w rozumieniu rozporządzenia, gdyż nie określa wymaganych cech nawozu, podłoża uprawnego lub ich typów. Stąd każda decyzja o wykluczeniu lub usunięciu nawozów lub podłoży uprawnych z rynku wyłącznie dlatego, że uprzednio nie wydano względem nich zezwolenia, nie stanowi decyzji, do której rozporządzenie ma zastosowanie.

Jednak w przypadku gdy złożono wniosek o obowiązkowe uprzednie wydanie zezwolenia dotyczącego danego produktu, wszelkie planowane decyzje o odrzuceniu tego wniosku na podstawie przepisu technicznego należy podejmować zgodnie z rozporządzeniem, tak by wnioskodawca mógł skorzystać z ochrony proceduralnej przewidzianej w rozporządzeniu.

4.3.4. *„Wykazy pozytywne” dla nawozów i podłoży uprawnych*

Niektóre państwa członkowskie w procedurach uprzedniego wydawania zezwoleń nawiązują do „wykazów pozytywnych”, w których znajdują się niektóre typy nawozów i/lub podłoży uprawnych. Według tych wykazów produkty, które odpowiadają wymienionym typom mogą być wprowadzone na rynek krajowy państwa członkowskiego, dla którego produkty te są przeznaczone.

Prawo unijne zasadniczo nie stoi na przeszkodzie państwom członkowskim w tworzeniu takich wykazów, w momencie gdy zachodzi potrzeba kontrolowania i/lub ograniczenia wprowadzania „krajowych” nawozów lub podłoży uprawnych ze względu na zdrowie publiczne czy też ochronę środowiska naturalnego. Jednakże, zgodnie ze stałym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, prawodawstwo krajowe powinno ustalić procedury, dzięki którym będzie można dodać poszczególne typy produktów do tych wykazów, i/lub indywidualne procedury rejestrowania lub udzielania zezwoleń dla produktów (lub ich typów) niezajdujących się w wykazie, ale które zostały już legalnie wprowadzone na rynek lub są produkowane w innym państwie członkowskim. Taka procedura musi być łatwo dostępna, może zostać zakończona w uzasadnionym terminie, i, jeżeli zostanie

odrzucona, decyzja o odrzuceniu musi podlegać odwołaniu w drodze sądowej (por. sprawę C-244/06, Dynamic Medien, pkt 50)

4.3.5. „Wykazy negatywne” dla nawozów i podłoży uprawnych

W innych przypadkach procedury uprzedniego wydawania zezwoleń zależą od istniejących „wykazów negatywnych”, w których znajdują się niektóre niedozwolone substancje. Stosując ten system, państwa członkowskie odmawiają zezwolenia na wprowadzenie na rynek nawozów i/lub podłoży uprawnych, tylko i wyłącznie jeżeli zawierają niedozwolone części składowe, bez uzasadnienia odmowy w odniesieniu do realnego zagrożenia dla zdrowia publicznego. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału (por. sprawę C-24/00, Komisja Wspólnot Europejskich przeciw Republice Francuskiej, pkt 43), do państw członkowskich należy określenie poniesionego ryzyka dla zdrowia publicznego.

Ponadto, zgodnie z tym samym orzecznictwem państwom członkowskim nie udziela się zezwolenia na zakazanie wprowadzania na swój rynek nawozów lub podłoży uprawnych, które zostały zgodnie z prawem wprowadzone na rynek innego państwa członkowskiego, powołując się tylko i wyłącznie na brak korzyści z ich użycia lub też bez uzasadnienia względami zdrowia publicznego lub ochrony środowiska naturalnego.

4.3.6. Wymagania językowe dotyczące etykietowania

Państwa członkowskie mogą wymagać, aby etykieta oraz oznaczenia na opakowaniu i dokumentach towarzyszących były przynajmniej w języku (-ach) urzędowym (-ych) danego państwa członkowskiego przeznaczenia jak wspomniano w motywie 10 rozporządzenia (WE) nr 764/2008.

4.4. **(Planowana) decyzja administracyjna musi zakazywać wprowadzania do obrotu nawozów lub podłoży uprawnych wprowadzonych legalnie do obrotu w innym państwie członkowskim**

(Planowana) decyzja administracyjna powinna mieć jeden z przedstawionych poniżej bezpośrednich lub pośrednich skutków:

- zakaz wprowadzania do obrotu i stosowania danego nawozu, podłoża uprawnego lub ich typów;
- zmiana lub przeprowadzenie dodatkowych badań danego nawozu, podłoża uprawnego lub ich typów przed dopuszczeniem do obrotu rynkowego lub utrzymaniem w obrocie;
- usunięcie danego nawozu, podłoża uprawnego lub ich typów z rynku.

5. PROCEDURA OCENY ORAZ ŻĄDANIE INFORMACJI

Jeśli właściwy organ podda produkt ocenie w celu podjęcia lub odrzucenia decyzji administracyjnej, państwo członkowskie może zażądać odpowiednich informacji od podmiotów gospodarczych odnośnie cech danego produktu (art. 4 rozporządzenia). Jednakże żądanie powinno pozostać proporcjonalne. Żądanie nie powinno stanowić powtórzenia

kontroli już przeprowadzonych w ramach innych procedur w tym samym lub w innym państwie członkowskim.

Państwa członkowskie nie mogą odrzucać certyfikatów lub sprawozdań z badań wydawanych przez jednostkę oceniającą zgodność akredytowaną w odpowiedniej dziedzinie czynności z zakresu oceny zgodności, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 765/2008 ze względów dotyczących jej kompetencji (art. 5 rozporządzenia).

6. PODSUMOWANIE: ZAPOBIEGANIE RYZYKU DLA ZDROWIA I ŚRODOWSKA

Wzajemne uznawanie oparte jest na swobodzie przepływu towarów poprzez wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi oraz na założeniu, że państwa członkowskie stosują równoważne kryteria dla ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego.

Jednakże państwo członkowskie przeznaczenia może z uzasadnionych powodów zakazać lub zaprzestać wprowadzania nawozów lub podłoży uprawnych do obrotu na swoim rynku wewnętrznym, nawet jeżeli zostały one zgodnie z przepisami wprowadzone na rynek innego państwa członkowskiego. Prawodawstwo UE zapewnia wiele możliwości bezpośredniego zakazu stosowania niebezpiecznych produktów (dyrektywa w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów⁷, rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa żywności⁸ oraz rozporządzenie w sprawie urzędowych kontroli żywności i pasz⁹). Ponadto art. 36 TFUE zawiera wykaz zabezpieczeń, które państwa członkowskie mogą używać w celu uzasadnienia krajowych środków utrudniających handel transgraniczny, między innymi ochronę zdrowia i życia ludzi, zwierząt i roślin. Trybunał Sprawiedliwości wąsko interpretuje wykaz odstępstw w art. 36 TFUE, które dotyczą interesów nieekonomicznych. Co więcej, wszelkie środki muszą być zgodne z zasadą proporcjonalności i nie powinny „stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytych ograniczeń w handlu między państwami członkowskimi”¹⁰.

Ciężar dowodu w zakresie uzasadniania środków przyjętych zgodnie z art. 36 TFUE spoczywa na państwach członkowski, a nie na podmiotach gospodarczych.

⁷ Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Tekst mający znaczenie dla EOG); Dz.U. L 11 z 15.1.2002, s. 4–17.

⁸ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności; Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1-24.

⁹ Rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie urzędowych kontroli dokonywanych w celu zapewnienia weryfikacji zgodności z prawem dotyczącym pasz i żywności oraz zasadami dotyczącymi zdrowia zwierząt i ich dobrostanu; Dz.U. L 165 z 30.4.2004, s. 1-141.

¹⁰ Sprawa 34/79 Henn and Darby [1979] ECR 3795, ustęp 21 oraz sprawy połączone C-1/90 i C-176/90 Araonesa de Publicidad Exterior i Publivia [1991] ECR I-4142, ustęp 20.